

Konec jednoho šílenství

Ležel jsem na posteli a sledoval hru světla na stropu místnosti. Sluneční paprsky dopadaly skrze pootevřené okno do pokoje, různě se lámaly a vytvářely nejroztodivnější obrazce. Už několikátý den jsem trávil na lůžku. S velkými obtížemi jsem byl schopen došourat se na záchod, ale více fyzické aktivity jsem ze sebe nedostal, a tak ubíhaly minuty, hodiny a dny, kdy jsem byl ponořen do světa svých myšlenek a světelných her na stěnách a stropě.

Zaposlouchal jsem se do hlasů dělníků, kteří se při práci postupně dostávali na lešení výš a výš a dnes už byli natolik vysoko, že jsem je mohl dobře slyšet. Vedle češtiny a slovenštiny jsem místy zaslechl i ukrajinštinu a zdálo se mi, že i romštinu a rumunštinu. Chvilí jsem litoval, že posledním dvěma jazykům příliš nerozumím a nemohu si tak vyslechnout i tuto část osazenstva lešení.

Do pokoje vstoupil pan Kocour, vedle mě jediný živý tvor v bytě, který se v posledních dnech stával stále samostatnějším. Ono nic jiného mu ani nezbývalo. Napadlo mne, že za pár dní už se možná postará nejen sám o sebe, ale i o mě. Pan Kocour opatrně vyskočil na postel, uvelebil se na mých nohách a zadíval se mi do očí. Chvilí mě zkoumal a potom se zeptal, jak se dnes cítím. Odpověděl jsem mu, že docela dobře, téměř zdravě. Ušklíbl se a mě bylo jasné, že si zdravého člověka představuje jinak. Začal jsem mu vyprávět o obrazcích, které jsem od rána viděl na stropě, i o příbězích, kterými si dělníci za oknem dnes krátili pracovní dobu. Nevypadal, že ho to moc zajímá, ale poslouchal. V tom jsem se zaposlouchal do nového zvuku venku. Zpoza okna se linula zvláštní melodie. Vysoká, táhlá, molová. Zněla východoevropsky. Přemýšlel jsem jakou píseň mi připomíná. Nějakou lidovou, možná rumunskou, nebo bulharskou. Když jsem si konečně vzpomněl, sáhl jsem po klarinetu a začal ji také hrát. Pan Kocour, který pomalu usínal, zpozorněl, chvilí mne nechápavě pozoroval, a potom se zeptal, co to proboha vyvádím.

„Hraju,“ odpověděl jsem. „Přidal jsem se k tomu, kdo ji hraje venku.“

„Venku nikdo nehraje,“ řekl pan Kocour. „Dělníci vytahují nějaký materiál nahoru a to, co slyšíš, je vrzající kladka.“

„To není možné. Vždyť já slyším jasně melodii. I když není úplně čistá,“ divil jsem se.

„Iluze, můj milý příteli,“ usmál se pan Kocour. „Včera jsme se o nich bavili. Definovaná jako mylný vjem, který však má reálný podklad. Neboli reálně tu vrže kladka a ty slyšíš neexistující melodii.“

„Ach, ano,“ povzdychl jsem si.

„Myslel jsem, že už jsi na tom lépe, ale ...,“ nedokončil pan Kocour myšlenku.

„Ale jsem. Vždyť je to jen iluze,“ oponoval jsem mu. „Halucinace by byly horší, nemyslíš? A ty už delší dobu nemám.“

„Myslíš?“ zeptal se pan Kocour. „Zdá se ti normální povídat si o své psychice s kocourem, který ti odpovídá?“

„Však my se spolu bavíme o nejrůznějších věcech od nepaměti,“ argumentoval jsem.

„No, jak myslíš. Ale měl bys vážně navštívit odborníka. Sice jsme spolu nastudovali hromadu psychologických knih, ale k ničemu nám to stejně není,“ řekl pan Kocour a odešel z místnosti.

Znovu jsem se zaposlouchal do pištění za oknem. Kladka změnila píseň. Teď hrála něco rychlejšího, ale nevěděl jsem co. Možná proto, že už jsem znal příčinu zvuku. Tak tedy iluze. Myslel jsem, že už jsem na to lépe. Cítil jsem se slabý, ale psychicky už celkem v pořádku. A teď zjistím, že mě moje poruchy neopustily. Zmocnila se mne opět úzkost. Přemýšlel jsem o všech svých blízkých, kteří zmizeli z mého života. Se sevřeným srdcem, rychlým a nepravidelným pulzem, neschopen pohybu jsem lapal po dechu a po tváři mi stékaly krůpěje potu.

„Anxieta neboli úzkost. Neurčité tísnivé napětí, které se zmocňuje člověka při předtuše nebo představě nějakého nebezpečí či nepříjemnosti bez určitější konkrétní podoby.“ Pan Kocour stál u mé hlavy a hleděl mi do obličeje.

„Ještě, že mám svého psychologa, který mi to včas přijde říct,“ odsekl jsem, když jsem se trochu vzpamatoval.

„Život s tebou mě leccemu naučil,“ s klidem odpověděl pan Kocour.

„Tak co bys mi dál diagnostikoval,“ zeptal jsem se.

„Neurastenii a fóbii především.“

„Tak z toho prvního se nevymluvím. Ale fóbii?“

„Tak si jen představ, že máš otevřít dveře tohoto bytu a vyjít ven. Mezi lidi,“ řekl pan Kocour.

Při této představě mě zachvátila až panická hrůza. Představa, že bych se měl jen přiblížit ke vchodovým dveřím, byla hrůzostrašná. Představa, že bych měl přijít do styku s lidmi jinak, než nasloucháním hlasů dělníků venku, mě děsila k smrti.

„Ani nemusíš odpovídat,“ usmál se pan Kocour do mého vyděšeného obličeje.

„Nu, dobrá,“ řekl jsem po chvíli, když jsem se vzpamatoval. „Ale všechny tyto poruchy jsou co?“

„Jsou psychogenní, funkční a reversibilní,“ odpověděl pan Kocour. „Jenže jestli si myslíš, že je zvrátíš sám, bez pomoci, ležením v posteli, tak se ošklivě mýlíš.“

„Samozřejmě, že to zvládnou. Vždyť jsem psycholog!“

„A tohle je klasický blud, příteli, neboli mylné přesvědčení při zachování logičnosti operací a argumentace,“ zvolal pan Kocour. „No, radši už toho nechejme, nebo ti tu toho diagnostikuju mnohem víc,“ dodal a opět odešel z místnosti.

Vyčerpán rozhovorem, zavřel jsem oči, ale nemohl jsem přestat myslet na to, co mi řekl. A najednou mi to bylo jasné! I on mne brzy opustí! Tak jako všichni ostatní. Znovu mne zachvátila úzkost. Srdce mi tlouklo jako o život, pot se lil po spáncích, jak horská bystřina a já jsem upadal

stále hloub a hloub ... Vyčerpán událostmi posledních hodin jsem začal usínat. Tělesné funkce se zklidnily a před mýma očima se začaly přehrávat okamžiky z mého života. Několik útržků z dětství, dospívání, studia psychologie, krátké praxe. Objevovaly se tváře dávných přátel a lásek. Těch, kteří mne dříve, nebo později z různých důvodů opustili. Kdo ví, kde jim je konec. Jestlipak si na mě někdy vzpomenou? Uvidím je ještě někdy? Celý život mi letěl před očima, už jsem byl osamělý nezaměstnaný muž, přežívající z nevelkých úspor v malém bytě se svým kocourem. Krok za krokem se objevovaly zážitky posledních dní. A dnešek. Hra slunečních paprsků, hovor dělníků, záhadná melodie. Už se vidím, jak usínám, ještě jeden krok ... poslední krůček a ...